

Posudek na bakalářskou práci

Název: Koncepty vzdělávání a strategie volby povolání v obci Pálenice

Autor: Zuzana Kolouchová

Fakulta humanitních studií UK, Praha 2009, 59 s.

Vedoucí práce: PhDr. Dana Bittnerová, CSc.

Svoji bakalářskou práci založila Zuzana Kolouchová na terénním antropologickém výzkumu v vybrané obci jižního Slovenska. Jako téma si zvolila otázky vzdělávacích strategií a následné volby určující uplatnění na trhu práce.

Svoji práci založila na studiu několika typů zdrojů. V první řadě vypracovala nosný teoretický rámec. Zde sáhla k relevantní literatuře, která jí poskytla vodítko pro budoucí interpretace.

Dalším typem dat byly dokumenty regionální povahy, na jejichž základě Zuzana sepsala nejen pasportizaci lokality, ale zejména se pokusila zachytit vývoj vzdělanostní a zaměstnanecké struktury obce. Neopomněla pracovat i se statickými demografickými daty publikovanými ve statistických ročenkách. Interpretace statistických dat pak ukázala, že Zuzana vidí své ukotvení zejména v práci s kvalitativními daty, a zároveň se potvrdila nutnost širší znalosti dobového kontextu, aby tato statistická data mohla být antropologicky prezentována. Tato skutečnost ovlivnila, že rozbor situace na současném trhu práce v regionu je spíše naznačen.

Jak již bylo výše řečeno, těžištěm zájmu Zuzany je práce s daty kvalitativní povahy. V tomto smyslu předložený text vyniká vyvážeností, dobrou strukturovaností a provázaností. Na poměrně velkém prostoru Zuzana představuje vzdělávací strategie čtyř vhodně vybraných rodin, které volila s ohledem na jejich odlišná socioprofesní východiska a image v obci (rodina intelektuálů, dělnická rodina, zbohatlická rodina a „pionýrská“ (novátorská) rodina). Velice hezky prezentuje vzdělávací koncepty a následné představy a kroky při volbě zaměstnání. Nabízí klíčové kategorie, které tyto koncepty strukturují. Autorka neopomíná konfrontovat vlastní data s teoretickými rámci, které si nastudovala a prezentovala v úvodních částech práce. V jistém smyslu tyto teorie na základě vlastních dat verifikuje. Tato verifikace do jisté míry vyznívá v neprospěch teorií, neboť autorka nalézá konfiguraci ekonomické situace rodiny a zacházení se vzdělávacími nabídkami, kterou literatura nezohledňuje. Otázka je do jaké míry našla ojedinělý případ a do jaké míry je to důsledek politicko-ekonomických změn po roce 1989.

Výtku, kterou bych práci adresovala, je malá citlivost na stupně vzdělání deklarovaná např. v příložených genealogiích. Je jisté, že autorka převzala současnou strukturaci školství (základní, střední a vysoké), nicméně by bylo v oblasti středního školství vhodnější pracovat s termíny, které by odkazovaly 1. na vzdělání ukončené maturitou a 2. na odborné vzdělání, při němž získává člověk výuční list.

Druhá výtka směřuje ke grafické úpravě. Bývá zvykem, aby čtenář mohl tabulku nahlížet na jedné stránce. Uvědomuji si, že tyto lapsy vznikají změnou počítače, na kterém se finálně práce tiskne. Přesto nelze toto drobné pochybení nezmínit.

Přestože práce Zuzany Kolouchové se věnuje tradičnímu tématu společenských věd, neprezentuje je příliš schématicky. Naopak sociokulturně antropologická východiska, metody a interpretace dat přivádí hlubší vhled do situace a porozumění jedné rovině sociální reality sledované obce. Kromě toho lze závěrem říci, že autorka přistoupila k vypracování práce systematicky a poctivě, dokázala si vymezit práci tak, aby ji mohla zpracovat, a v neposlední řadě realizovala spolupráci v rámci užšího i širšího badatelského týmu, který působil v mžetě terénu.

Práci hodnotím jako výbornou.

V Praze 30.8. 2009

PhDr. Dana Bittnerová, CSc.